

(3 Hours)

Total Marks: 100

Q.1. A. Select the most appropriate answer from the options given below (Any Ten) (10)

1. Export marketing usually involves _____.
 - dominance of small enterprises
 - extensive documentation
 - minimal government interference
 - limited competition
2. _____ is a type of cargo risk.
 - Insolvency of buyer
 - Appreciation of rupee
 - Change in international laws
 - Loss due to leakage in the ship
3. _____ is one of the components of India's merchandise exports.
 - Readymade garment
 - Consultancy
 - Communication
 - Transportation
4. _____ duty is based on the physical characteristics of goods.
 - Specific
 - Ad valorem
 - Slide Scale
 - Countervailing
5. India is one of the founder members of _____.
 - SAARC
 - EU
 - NAFTA
 - OPEC
6. If the exporter is selling low priced products, he may give preference to _____ countries.
 - Developing
 - Advanced
 - Developed
 - OECD
7. MEIS and SEIS are _____.
 - Rules for importers
 - Regulations for exporters
 - Schemes introduced in FTP 2015-20
 - Government bodies

8. Gum karaya, Niger seeds and Onions are _____ items in the negative list of exports.

- Restricted
- Canalised
- Prohibited
- Open

9. Alphabet 'E' in EOUs stands for _____.

- Exempted
- Export
- Exceptional
- Excise

10. ASIDE scheme provides benefits for _____.

- Import of capital goods
- Infrastructure development to states
- refund of excise duty
- import of raw material in bulk

11. _____ has been given the status of Deemed University in May 2002, by UGC.

- IIFT
- IPTO
- ICA
- IIP

12. _____ is a refund of custom duty paid for importing ingredients for export production.

- MAI
- DBK
- MDA
- IRMAC

Q1.B. State whether the following statements are True or False. (Any Ten) (10)

1. There is lesser risk involved in export marketing as compared to risk in domestic marketing.
2. Poor infrastructure and reduction in export incentives poses problems for Indian exporters
3. Software services do not make any major contribution to India's service exports.
4. Trade barriers are restrictions imposed on movement of goods between countries.
5. Regional Economic Groupings leads to betterment of social and cultural ties among member countries.
6. Overseas marketing research is conducted to identify marketing opportunities and challenges.
7. RBI issues IEC to Indian importers and exporters.
8. Cattle and Camel are included in the negative list of exports.
9. Special Economic Zones were setup to enable hassle free export activity.
10. MDA scheme supplies imported raw material to small exporters.
11. FICCI was established by Mr. G.D. Birla and Mr. P. Thakurdas.
12. IGST is collected by State Government.

- Q.2. Answer **any two** of the following (15)
- a) What is the importance of exports for exporting firms?
 - b) Explain the factors influencing export marketing.
 - c) Discuss India's services exports since 2015.
- Q.3. Answer **any two** of the following (15)
- a) Discuss the types of Non-Tariff barriers.
 - b) Describe the negative impact of Regional Economic Groupings.
 - c) What are the steps involved in market selection process?
- Q.4. Answer **any two** of the following (15)
- a) Explain the highlights of Foreign Trade Policy 2015-20.
 - b) Describe the role of Director General of Foreign Trade in India's export trade.
 - c) Explain the benefits extended to Towns of Excellence in India.
- Q.5. Answer **any two** of the following (15)
- a) Discuss IRMAC scheme given to Indian Exporter
 - b) Enumerate different functions of Federation of Indian Export Organization (FIEO).
 - c) Explain the Export Promotion Capital Goods (EPCG) scheme.
- Q6. Write notes on the following : (Any four) (20)
- (a) Features of export marketing
 - (b) Domestic Marketing v/s Export Marketing
 - (c) Need of overseas market research
 - (d) Deemed Exports
 - (e) Software Technology Parks
 - (f) Export Promotion Councils (EPCs)
-

३ तास

गुण १००

प्रश्न १ला अ] खालील पर्यायांमधून सर्वात योग्य उत्तर निवडा . [कोणतेही दहा]

[१०]

१] निर्यात विपणनामध्ये सहसा _____ यांचा समावेश होतो.

- लघुउद्योगांचे वर्चस्व
- विस्तृतदस्तऐवजीकरण
- किमान सरकारी हस्तक्षेप
- मर्यादितस्पर्धा

२] _____ हमालवाहू जोखीमीचा प्रकार आहे.

- खरेदीदाराची दिवाळखोरी
- रुपयाचे मूल्यवृद्धी
- आंतरराष्ट्रीय कायद्यांमध्ये बदल
- जहाजातील गळतीमुळे नुकसान

३] _____ हा भारताच्या व्यापारी मालाच्या निर्यातीतील एक घटक आहे.

- तयारकपडे
- सल्लागार
- संप्रेषण
- वाहतूक

४] _____ कर्तव्यकर मालाच्या भौतिक वैशिष्ट्य यांवर आधारित आहे.

- विशिष्ट
- एडव्होलेरोम
- स्लाइडस्केल
- काउंटरवेलिंग

५] भारत _____ च्या संस्थापकसदस्यांपैकी एक आहे.

- सार्क (SAARC)
- ईयू (EU)
- नाफ्टा (NAFTA)
- ओपेक (OPEC)

६] जर निर्यातक कमी किमतीची उत्पादने विकत असेल, तर तो _____ देशांना प्राधान्य देऊ शकतो.

- विकसनशील
- प्रगत
- विकसित
- ओईसीडी (OECD)

७] MEIS आणि SEIS _____ आहेत.

- आयातदारांसाठी नियम
- निर्यातदारांसाठी नियम
- एफटीपी२०१५-२० मध्ये योजना सुरु केल्या
- सरकारीसंस्था

८] गटकार्य, नायजरबियाणे आणि कांदे निर्यातीच्या नकारात्मक कयादीतील _____ वस्तू आहेत.

- प्रतिबंधित
- कालवाकृत
- प्रतिबंधित
- उघडा

९] EOUs मधील 'E' वर्णमाला म्हणजे _____

- सूट
- निर्यातकरा
- अपवादात्मक
- अबकारी

१०] ASIDE योजना _____ साठी लाभ प्रदान करते.

- भांडवलीवस्तूंची आयात
- राज्यांना पायाभूत सुविधांचा विकास
- उत्पादन शुल्क परतावा
- मोठ्या प्रमाणात कच्च्यामालाची आयात

११] _____ ला UGC नेमे २००२ मध्ये डीमड्युनिव्हरसिटीचा दर्जा दिला आहे.

- आयआयएफटी (IIFT)
- आयपीटीओ (IPTO)
- आय. सी . ए . (ICA)
- आयआयपी (IIP)

१२] _____ हानिर्यात उत्पादनासाठी घटक आयात करण्यासाठी भरलेला कस्टमड्युटीचा परतावा आहे.

- एम.ए.आय (MAI)
- डीबीके (DBK)
- एम.डी.ए (MDA)
- आय.आर.एम.एसी (IRMAC)

प्रश्न १ला ब] खालील विधाने सत्य कि असत्य आहेत ते सांगा. [कोणतेही दहा]

[१०]

१] देशांतर्गत विपन्नातील जोखमीच्या तुलनेत निर्यात विपणनामध्ये कमी जोखिम असते.

२] खराब पायाभूत सुविधा आणि निर्यात प्रोत्साहनातील घटल्यामुळे भारतीय निर्यातदारांची समस्या निर्माण होतात.

३] भारताच्या सेवा निर्यातीत सॉफ्टवेअर सेवा कोणते हि मोठे योगदान देत नाहीत.

- ४] व्यापार अडथळे म्हणजे जे देशांमधील मालाच्या हालचालीवर लादलेले निर्बंध.
- ५] प्रादेशिक आर्थिक गटांमुळे सदस्य देशांमधील सामाजिक आणि सांस्कृतिक संबंध अधिक चांगले होतात.
- ६] विपणनसंधी आणि आव्हाने ओळखण्यासाठी परदेशात विपणन संशोधन केले जाते.
- ७] RBI भारतीय आयातदार आणि निर्यात दारांना IEC जारी करते.
- ८] गुरे आणि उंट निर्यातीच्या नकारात्मक यादीत समाविष्ट आहेत.
- ९] त्रसमुक्त निर्यातीसाठी सेझ (SEZ) ची स्थापना करण्यात आली.
- १०] MDA योजना लहान निर्यातदारांना आयात कच्च्यामालाचा पुरवठा करते.
- ११] FICCI ची स्थापना श्री. जी. डी. बिर्ला आणि श्री. पी. ठाकूरदास यांनी केली.
- १२] IGST राज्यसरकार गोळा करते.

प्रश्न२रा] खालील पैकी कोणतेही दोन उत्तरे द्या .

[१५]

- अ] निर्यातकरणाच्या कंपन्यासाठी निर्यातीचे महत्त्व काय आहे?
- ब] निर्यात विपणनावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- क] २०१५ पासून भारताच्या सेवा निर्यातीची चर्चा करा.

प्रश्न३रा] खालील पैकी कोणतेही दोन उदाहरण द्या.

[१५]

- अ] नॉन- टेरिफ अडथळ्यांच्या प्रकारांवर चर्चा करा.
- ब] प्रादेशिक आर्थिक गटांच्या नकारात्मक प्रभावाचे वर्णन करा.
- क] बाजारनिवड प्रक्रियेत कोणते टप्पे समाविष्ट आहेत.

प्रश्न ४था] खालीलपैकी कोणतेही दोन उद्देश्ये द्या.

[१५]

- अ] २०१५-२० च्या परकीय व्यापारी धोरणातील ठळक मुद्दे स्पष्ट करा.
- ब] भारताच्या निर्यात व्यापारातील विदेशी व्यापार महासंचालनच्या (DGFT) भूमिकेचे वर्णन करा.
- क] भारतातील उत्कृष्ट शहरांना दिलेले फायदे स्पष्ट करा.

[प्रश्न५वा] खालील पैकी कोणतेही दोन उत्तरे द्या.

[१५]

- अ] भारतीय निर्यातदाराला दिलेल्या IRMAC योजनेची चर्चा करा.
- ब] फेडरेशन ऑफ इंडियन एक्स्पोर्ट ऑर्गनायझेशन [FIEO] च्या विविध कार्याची गणना करा.
- क] निर्यात प्रोत्साहन भांडवली वस्तू [EPCG] योजना स्पष्ट करा.

प्रश्न ६वा] टिपा लिहा. [कोणतेही चार]

[२०]

- अ] निर्यात विपणनाची वैशिष्ट्ये
- ब] देशांतर्गत विपणन / निर्यातविपणन
- क] परदेशातील बाजारसंशोधनाची गरज
- ड] डीम्ड एक्सपोर्ट्स
- इ] सॉफ्टवेअर टेक्नॉलॉजी पार्क (STP)
- ई] निर्यातप्रोत्साहन परिषद [EPCs]